

5 NİSAN AVUKATLAR GÜNÜ

Av. Adil Giray ÇELİK (*)

1. 5 Nisan 1958 Baro Başkanları İzmir Toplantısı

3 Ocak 1934'de İzmir'de yapılan "Türkiye Avukatlar Birliği" toplantısında; "Türkiye Barolarının aynı çatı altında toplanması düşüncesi" kabul edilmiştir.

5 Nisan 1958 tarihinde tüm Baro Başkanları İzmir'de Ticaret Odası Toplantı Salonunda toplanarak, iki günlük çalışma sonunda Barolar Birliğinin kuruluş çalışmalarını görüşmüşlerdir. Toplantı sonucunda temenni niteliğindedir.

Toplantı Tutanakları 7 Nisan 1958 Pazartesi tarihli Demokrat İzmir Gazetesinde yayınlanmıştır. 5 Nisan Avukatlar Günü kabul edilmesine ilişkin görüşmeler şu şekildedir.

Ankara Delegatesi Asım Ruacan :

Avukatlar gününün tespiti hakkındaki görüşmeler sonuçlanmıştır. Ben şahsen 5 Nisanın kabulünü teklif ediyorum.

İzmir Delegatesi Enver Arslanalp;

Biz İzmir Barosu olarak 5 Nisanı kutladık. Bu artık gelenek haline gelmiştir.

Ankara Delegatesi Kongre Başkanı Mehmet Nomer;

Biz Muhamat Kanununun yürürlüğe girdiği tarihi tetkik ettik. Bu tarih 27 Nisandır. Ancak, 5 Nisanı ayrı olarak kabulde mahzur yoktur.

(*) - Denizli Barosu Avukatı

İstanbul Delegesi Ahmet Hamdi Sayar;

Bizce de 5 Nisanın kabulünde mahzur yoktur.

Sivas Delegesi Şerafettin Solakoğlu;

Bu konuyu Barolar Birliği kurulduktan sonra yetkili organ ele alsın, teklifindeyim.

Başkan bu teklifi oya sundu ve ittifakla kabul edildiğini bildirdi.

Toplantıyı idare eden Başkan Vekili ve İzmir Delegesi Necdet Öklem;

Gündemdeki konular sona ermiştir. Açılıştaki olduğu gibi, kapanışı da bu güzel toplantıyı yapan Ankara Barosu Başkanı ve Toplantı Başkanına bırakıyorum.

Ankara Barosu Başkanı ve Toplantı Başkanı Mehmet Nomer;

Bu toplantıya katılan bütün arkadaşlarıma teşekkür ederim. Mesaimiz müsmir olsun. Avukatlık Mesleği ilelebet payidar olsun. Hepinizi saygı ile selamlıyor ve toplantıya son veriyorum.

Toplantı 18.20 de sona ermiş ve iş bu tutanak tarafımızdan tanzimle imza olunmuştur.

Başkan Mehmet Nomer (Ankara)

Başkan Vekili Necdet Öklem (İzmir)

Yazman Gülser İyigün (Aydın)

Yazman Eşref İnceoğlu (Diyarbakır)

Alınan kararlar iki başlıkta toplanmıştır.

a. Türkiye'deki Baroların Bir Üst Kurulda Toplanmalarına. (Alınan kararda Türkiye Barolar Birliği ismi kullanılmamıştır)

b. Her yıl 5 Nisanın Avukatlar Günü olarak kutlanmasına karar verilmiştir.

Bu olaydan 70 yıl önce İstanbul Barosu, 5 Nisan 1878 tarihinde ilk Genel Kurulunu yapmış olmasına rağmen, 5 Nisan 1958 toplanan Türkiye Baroları'nın 5 Nisan tarihini seçmelerinin özel bir nedeninin olup olmadığı saptanamamıştır.

Daha sonra 06.02.1963 yılında toplanan İzmir Barosu Yönetim Kurulu, 5 Nisan tarihini Avukatlar günü olarak kabul edip, kutlama kararı almıştır.

1136 sayılı Avukatlık Yasasının geçici 10. Maddesine uyarınca Türkiye Barolar Birliği kurulmuş, 9 Ağustos 1969 tarihinde Ankara da ilk kez Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu yapılmıştır.

Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu 11.08.1969 tarihindeki ilk toplantısında;

“Her yıl Avukatlar günü yapılmasına ve bu günün tespiti için gerekli incelemeleri yapma görevinin Avukat Osman Kuntman'a verilmesine” karar verilmiştir.

Avukat Osman Kuntman, Türkiye Barolar Birliğince verilen bu görevi yerine getirerek 6 Eylül 1969 tarihinde hazırladığı raporunu Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı'na sunmuştur.

Türkiye Barolar Birliği Av. Kuntman dan raporunu acele vermesini istemiştir. Sayın Kuntman 10-15 gün gibi kısa bir süre içerisinde bu raporunu Türkiye Barolar Birliği'ne sunmuştur. Rapor iki sayfadan ibarettir. İlk sayfa 6 Eylül 1969 tarihini taşımakta ve “ilişkikte raporunu sunduğunu” belirtmektedir. İkinci sayfada kısaca İstanbul Barosunun kuruluş tarihçesi anlatılmıştır.

İkinci sayfanın 7. Paragrafının son satırında “İstanbul'da Kurulan İlk Baro olan Cemiyeti Daime'nin kuruluş tarihi 24 Mart 1878” olarak geçmiştir.

Devamla 2. Sayfanın sonunda;

“Cumhuriyet Döneminde 3 Nisan 1924 günü, 460 sayılı Mahamat Kanunu yürürlüğe girmiştir.

Bu kanuna göre İstanbul Barosunun ilk Genel Kurulu 18 Ağustos 1924 günü yanan Adliye Sarayında toplanmıştır”

Demistir.

İstanbul Barosu Avukatlarından Osman Kuntman daha sonra yaptığı ayrıntılı incelemede bu görüşünü değiştirmiştir.

Türkiye Barolar Birliği 06.09.1969 tarihli Yönetim Kurulu toplantısında "Av. Osman Kuntman'ın Avukatlar gününün tespiti-ne ilişkin raporu incelendikten sonra ve bu konuda incelemeler tamamlandıktan sonra bir karar verilmesi" kararlaştırılmıştır.

2. Tekirdaę 15-16 Mayıs 1987 T.B.B. Genel Kurulu, Avukatlar Gününün Kabulü

Bu hususta uzun bir süre karar alınmamış, 15-16 Mayıs 1987 günlerinde Tekirdaę'da yapılan Genel Kurulda, Av. Nebi İnal, Av. Güneř Atabey, Av. İskender Özturanlı, Av. Fadıl Aktop, Av. Ahmet Ersöz, Av. Yılmaz Korkma, Av. S. Yüksel Uřak, Av. K. Öztürk, Av. T. Karal, Av. Mustafa Paçen in Divan Başkanlığına ortak önerge vererek 5 Nisan tarihinin Avukatlar günü olarak kutlanmasını istemişlerdir.

Önerge hakkında söz alan İzmir Barosu Delegesi Avukat Enver Arslanalp Genel Kurulda tutanaklara geçen konuşmasından

Av. Enver ARSLANALP (İzmir Barosu)-

Efendim 5 Nisan, Avukatlar Günü olarak öteden beri kutlanmaktadır. Bu toplum katmanlarında tutmuş durumdadır.

5 Nisanın Avukatlar Günü olarak kutlanması 1958 yılında İzmir'de barolar arası bir kurul ve Türkiye Barolar Birliği'nin gerçekleşmesi yolunda bir karar alındı. Yani Türkiye Barolar Birliği o karardan sonra yapılan savaşımlarla gerçekleşti ve o toplantıda kutlanmasına karar verildi.

İleride, ki bunun savaşımını hep birlikte vereceğiz, bir öz yönetim ve bağımsızlığa barolar kavuştuğu zaman. Onu da ayrıca bir bayram günü olarak düşünülebilir veyahut da tekrar birgözden geçirilir, ama şimdilik düşüncemiz bundan ibarettir.

Saygılar sunarım.

Alkışlar

BAŞKAN-

Teşekkür ederiz Sayın Özturanlı.

Başka söz almak isteyen var mı?... Yok.

Biraz önce okumuş olduğum önergeyi oylarınıza sunuyorum: 5 Nisan gününü Avukatlar günü altında kutlamayı kabul edenler... Etmeyenler...

Oybirliğiyle 5 Nisan Avukatlar günü olarak kabul edilmiştir.

Alkışlar.

Tutanaklardan belirlendiği gibi Türkiye Barolar Birliği 15, 16 Mayıs 1987 yılı Genel Kurulu, 5 Nisan Gününü Avukatlar günü olarak oy birliğiyle kabul etmiştir.

Yapılan araştırmada, Baro Başkanlarının İzmir de neden ilk kez 5 Nisan 1958 de toplandıkları, bu tarihin 70 yıl önce 5 Nisan 1958 de toplandıkları, bu tarihin 70 yıl önce 1878 de yapılan İstanbul Barosunun ilk Genel Kuruluyula aynı gün olmasının özel bir nedeninin olup olmadığı saptanamamıştır.

3. 5 Nisan 1878 İstanbul Barosunun İlk Heyet-i Umumiyesi

Av. Osman Kuntman 1969 yılında İstanbul Barosunun kuruluşuna ilişkin tamamlayamadığı çalışmasını, 4 Ocak 1975 tarihinde tamamlayarak İstanbul Barosu Yönetim Kurulu'na vermiştir. Daha sonra gerek İstanbul Barosuna verdiği raporda ve gerek Nisan 1988 tarihinde İstanbul Barosu Dergisinde yayınlanan yazısında ilk toplantı tarihinin 24 Mart 1294 mali, 5 Nisan 1878 Miladi olduğunu kabul etmiştir. (İstanbul Barosunun tarihçesi ile ilgili araştırmalar yapan Özkent, Tan, Betil İstanbul Barosunun ilk Genel Kurulunun 5 Nisan 1878 tarihinde yapıldığı konusunda görüş birliği içindedirler.) Av. Osman Kuntman ile

yaptığım görüşme ve belgelerin bir kısmının özgün metinlerini inceleme neticesi İstanbul Barosu'nun ilk Genel Kurulunun 5 Nisan 1878 tarihinde toplandığı görüşümdedir.

Avukat Osman Kuntman'la çok kez telefonla görüştük ve bu tarihsel eksikliğin giderilmesi için sözleştik, 3 Mart 1999 saat 16.30 da Karaköy'de Tarihi Osman Abet İş Hanındaki bürosunda buluştuk. Kendisine Türkiye Barolar Birliğine verdiği 6 Eylül 1969 tarihli raporun fotokopisini gösterdim. Önce rapordaki yazım ve imla tekniğinin kendi yazı ve imla tekniğine pek uymadığını belirtti, arşivini araştırdı ve Türkiye Barolar Birliğine 30 yıl evvel verdiği raporun suretini buldu. Raporu inceledik. Kendisi raporunun 7. Paragraf son satırındaki 24 Mart 1878 tarihinin yanlış yazıldığını, aslında İstanbul Barosuna temel teşkil eden tarihin 5 Nisan 1878 olduğunu, bunu yazdığı yazılarında ve kitaplarında da belirttiğini vurguladı. Diğer araştırmacılarında bu görüşte olduğunu belirtti.

Bu tarihsel gelişme ışığında, Türkiye Barolar Birliği'nin kuruluşu aynı gün yapılmış iki tarihsel toplantıya dayandırılmalıdır. Bunlardan ilki Birliğin kabul ettiği 5 Nisan 1958 tarihinde İzmir'de toplanan Baro Başkanlarının toplantısıdır. Diğer ise çok mutlu bir tarihsel rastlantı olan, İzmir'deki toplantıdan 70 yıl önce aynı gün yapılmış olan 5 Nisan 1878 İstanbul Barosunun İlk Genel Kurul Toplantısıdır.

Bu araştırmamızda 1969 yılında 5 Nisan Avukatlar gününün saptanmasındaki araştırma eksikliğini de tarihsel tamk ve belgelerıyla açıkladığımı sanıyorum.

Umarım, Barolar Birliği ilk Genel Kurulunda 5 Nisan Avukatlar Gününün tarihsel dayanağı, 5 Nisan 1958 ve 5 Nisan 1878 olarak değiştirilir.

KAYNAKÇA :

1. **BETİL, Av. Aden**, İstanbul Barosunun tarihçesi, İstanbul Barosu Dergisi 1978/Ocak, Şubat Mart.
2. **KUNTMAN, Av. Osman**, Türkiye'de Avukatlık Mesleği, İstanbul Barosunun Tarihçesi, İstanbul Barosu Dergisi, Bu eser ayrıca 1988 yılında Ufuk Matbaasında basılmıştır.
3. **ÖZKENT, Av. Ali Haydar**, Avukatın Kitabı, İstanbul Arkadaş Basımevi 1940.
4. **TAN, Av. Hasan Basri**, İstanbul Bâro Reisi. İstanbul Baro Mecmuası, Cumhuriyetin 15. Yıl Dönemi Fevkalade Nüshası, İstanbul 1938.
5. Demokrat İzmir Gazetesi 7 Nisan 1958 Tarihli Sayısı.
6. Türkiye Barolar Birliği Tutanakları.